

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๑ การวิจัยเชิงคุณภาพ

- ๓.๑.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๑.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)
- ๓.๑.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๑.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๑.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๒ การวิจัยเชิงปริมาณ

- ๓.๒.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๒.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๒.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการบริหาร การบริหารความเสี่ยง และหลักพุทธธรรมจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ หลังจากนั้นนำผลที่ได้จากการวิจัยเชิงคุณภาพไปทำการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) และนำผลที่ได้ไปทำการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ต่อไป

๓.๑ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๑.๑ รูปแบบการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นการนำผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ดังนี้

๓.๑.๒ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชี ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการบูรณาการหลักพุทธธรรม ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้แก่ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑ รูป รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๕ รูป/คน และหัวหน้าหน่วยวิทยบริการ จำนวน ๗ รูป รวมทั้งหมด ๒๓ รูป/คน

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ	คุณวุฒิ/ตำแหน่ง
๑) พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.	อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒) พระศรีคัมภีร์ญาณ, รศ.ดร.	รองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓) พระราชวรเมธี, ดร.	รองอธิการบดี ฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔) พระสุวรรณเมธาภรณ์, ผศ.	รองอธิการบดี ฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕) พระเมธีธรรมาจารย์	รองอธิการบดี ฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖) พระราชวรมนี, ดร.	รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗) ผศ.ดร.สุพล สุยะพรหม	รองอธิการบดี ฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ	คุณวุฒิ/ตำแหน่ง
๘) พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต, ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙) พระราชธีรจารย์, ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐) พระราชรัตนาลงกรณ์, ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตหนองคาย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑) พระธรรมโมลี, ดร.	รองอธิการบดีวิทยาเขตสุรินทร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๒) พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร.	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๓) พระศรีปริยัติธาดา	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๔) พระราชธรรมสารสุธี	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๕) พระครูสังวรสุตกิจ, ผศ.ดร.	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๖) พระราชวชิรเมธี, ดร.	ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการวิทยาสงฆ์นครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร
๑๗) พระมหาบุญเลิศ อินทปญโญ, รศ.	ผู้อำนวยการหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ จังหวัดนครปฐม
๑๘) พระปริยัติพัชรภรณ์	ผู้อำนวยการห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ จังหวัดเพชรบูรณ์
๑๙) พระพุทธิสารมุนี	ผู้อำนวยการห้องเรียนวิทยาเขตขอนแก่น จังหวัดร้อยเอ็ด
๒๐) พระราชธรรมภาณี	ประธานหน่วยวิทยบริการคณะสังคมศาสตร์ จังหวัดสระแก้ว
๒๑) นางวารี เชื้อปรง	กรรมการการเงินและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตารางที่ ๓.๑ แสดงรายชื่อผู้ให้ข้อมูลหลัก (ต่อ)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ	คุณวุฒิ/ตำแหน่ง
๒๒)นางสาวนฤมลภพพรณ จันทร์ผ่องจินดา	กรรมการการเงินและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒๓)นางอรพินท์ ชาดือปสร	กรรมการการเงินและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๑.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์

Silverman ได้นำเสนอถึงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลมี ๔ วิธี คือ (๑) การสังเกต (Observation) (๒) ตำราและเอกสาร (Texts & Documents) (๓) การสัมภาษณ์ (Interviews) (๔) การบันทึกวีดิทัศน์และโสตทัศนูปกรณ์ (Audio & Video Recording)^๑ ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความคิดเห็นและมุมมอง ค่านิยมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ ระบุไปถึงการบอกเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นว่าบุคคลนั้น ๆ ได้มีปฏิกิริยาต่อเหตุการณ์หรือสภาวะแวดล้อมอย่างไร และที่สำคัญการสัมภาษณ์จะเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เกิดขึ้นในอดีตมาพรรณนาได้^๒

๑. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Questions) ทั้งนี้ในการดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

๑) กำหนดโจทย์การวิจัย (Research Question) เป็นเกณฑ์หลัก

๒) กำหนดวัตถุประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ต้องการทราบ เพื่อให้สอดคล้องกับโจทย์การวิจัย

๓) กำหนดข้อคำถามเชิงโครงสร้าง (Structural Interview Guideline) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Questions) เป็นเกณฑ์

๔) นำเสนอแบบสัมภาษณ์ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

^๑D. Silverman, *Doing Qualitative Research: A Practical Handbook*, (London: Sange, 220), p. 90.

^๒J. W.Creswell, *Qualitative Inquiry and Research Design: Choosing among five Traditions*, Op. cit., p.121.

๕) นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

๖) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

๗) จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลหลัก

๒. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑) นำแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษา และตัดข้อความที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่จำเป็นออกไป เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจน เข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒) นำแบบสัมภาษณ์ที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบแล้วมาปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓.๑.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. การสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) จากแนวคิดของ Patton ที่ระบุว่า การสัมภาษณ์เป็นการสื่อสารที่จะทำความเข้าใจถึงการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะทราบว่าหลักพุทธธรรมนั้นสามารถประยุกต์ใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีอย่างไร ซึ่งคำตอบที่ได้จะนำมาประมวลผล จัดหมวดหมู่ (Categories) การใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจะสามารถนำมากำหนดเป็นรูปแบบได้

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ไมล์ และฮูเบอร์มัน กล่าวถึงการจัดการข้อมูลว่า ในการบริหารจัดการข้อมูลเชิงคุณภาพนั้นเนื่องจากข้อมูลมีที่มาจากหลายแหล่ง บางครั้งอาจเป็นวัสดุต่าง ๆ เราจะต้องจัดการให้มีความง่าย ยืดหยุ่น^๓ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์โดยการบันทึกเทปและถ่ายภาพประกอบการสัมภาษณ์

^๓M.B. Miles & A.M. Huberman, An expanded sourcebook of qualitative data analysis, 2ed, (Thousand Oaks, CA: Sage, 1994), p.5.

๓.๑.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นกระบวนการเริ่มต้นในการศึกษาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปและการจัดทำรายงานหรือวิทยานิพนธ์ ซึ่ง Creswell อ้างว่า การได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลในเวลาเดียวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจะเป็นประโยชน์ในด้านการช่วยให้เห็นภาพหรือโครงสร้างของการศึกษา ดังนั้นเมื่อสัมภาษณ์เสร็จ จึงควรมีการถอดเทปออกมาให้รวดเร็วและทำการวิเคราะห์เพื่อให้ข้อมูลสามารถสนับสนุน และอ้างอิงในส่วนต่าง ๆ ไปพร้อม ๆ กัน โดยใช้คำถามการวิจัยเป็นตัวตั้ง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลโดยทั่ว ๆ ไปต้องมีความเชื่อมโยง และบูรณาการสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การตีความและอภิปรายผลที่เป็นเอกภาพ^๔

๓.๒ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ

๓.๒.๑ รูปแบบการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อการวิจัยเชิงปริมาณ จากเจ้าหน้าที่ที่มีชื่ออยู่ในฝ่ายการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๑๒ แห่ง ห้องเรียน ๕ แห่ง หน่วยวิทยบริการ ๑๘ แห่ง รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑,๐๐๒ รูป/คน ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จากนั้นจึงนำผลไปวิเคราะห์ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าความถี่

๓.๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑. ประชากร

ได้แก่ บุคลากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งประกอบไปด้วย บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนวิทยาเขต บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนวิทยาลัยสงฆ์ บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วน ห้องเรียน ๕ แห่ง บุคลากรมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนหน่วยวิทยบริการ ๑๘ แห่ง จำนวน ๑,๐๐๒ รูป/คน

๒. กลุ่มตัวอย่าง

ได้แก่ ได้กลุ่มตัวอย่าง ๒๘๖ รูป/คน ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๑๒ แห่ง ห้องเรียน ๕ แห่ง หน่วยวิทยบริการ ๑๘ แห่ง

^๔J.W. Creswell, V.L. Plano Clark, M.L. Gutmann, & W.E. Hanson, **Advanced mixed methods research designs**, (Thousand Oaks, CA: Sage, 2003), p. 229.

จากการคำนวณตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane)^๕ และตามสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง จากประชากรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามตาราง ๓.๒ ในการคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

๑) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N (e)^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้

N = ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ ๕ หรือ ๐.๐๕

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{๑,๐๐๒}{๑ + ๑,๐๐๒ (๐.๐๕)^2}$$

$$n = \frac{๑,๐๐๒}{๑ + ๑,๐๐๒ (๐.๐๐๒๕)}$$

$$n = \frac{๑,๐๐๒}{๑ + ๒.๕๐๕}$$

$$n = \frac{๑,๐๐๒}{๓.๕๐๕}$$

$$n = ๒๘๕.๘๘$$

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการคำนวณ และตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่าง ๒๘๖ ตัวอย่าง โดยมีเทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

๒) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เลือกกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๑๒ แห่ง ห้องเรียน ๕ แห่ง หน่วยวิทยบริการ ๑๘ แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๒ วิทยาเขต (โดยห้องเรียนและหน่วยวิทยบริการ รวมอยู่ใน ส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ที่สังกัด) ตามตาราง ๓.๒ ตามสูตร ดังนี้

^๕Yamane Taro, *Statistic: An Introductory Analysis*, (New York: Harpen and Row., 1967),

$$n = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละพื้นที่ที่วิจัย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

$$N = \frac{n_1 \times N_1}{N}$$

$$n = \text{กลุ่มตัวอย่าง}$$

$$n_1 = \text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด}$$

$$N_1 = \text{จำนวนประชากรแต่ละพื้นที่ที่วิจัย}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

ตารางที่ ๓.๒ แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วน จากบุคลากรในแต่ละพื้นที่วิจัย ประกอบด้วยส่วนกลาง/วช./วส. (ห้องเรียน และหน่วยวิทยบริการ สังกัดรวมอยู่ในส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ ที่เป็นต้นสังกัด)

พื้นที่วิจัย	ประชากร	สูตร $n = \frac{n_1 \times N_1}{N}$	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
๑. ส่วนกลาง	๔๑๕	$\frac{๒๘๖ \times ๔๑๕}{๒๘๖}$	๑๑๘
๒. วิทยาเขต			
๑) วช.หนองคาย	๓๓	$\frac{๒๘๖ \times ๓๓}{๒๘๖}$	๑๕
๒) วช.เชียงใหม่	๖๐	$\frac{๒๘๖ \times ๖๐}{๒๘๖}$	๒๘
๓) วช.นครศรีธรรมราช	๓๔	$\frac{๒๘๖ \times ๓๔}{๒๘๖}$	๑๕
๔) วช.ขอนแก่น	๖๗	$\frac{๒๘๖ \times ๖๗}{๒๘๖}$	๒๘
๕) วช.นครราชสีมา	๓๗	$\frac{๒๘๖ \times ๓๗}{๒๘๖}$	๑๕
๖) วช.อุบลราชธานี	๔๓	$\frac{๒๘๖ \times ๔๓}{๒๘๖}$	๑๘
๗) วช.แพร่	๓๖	$\frac{๒๘๖ \times ๓๖}{๒๘๖}$	๑๕
๘) วช.สุรินทร์	๓๘	$\frac{๒๘๖ \times ๓๘}{๒๘๖}$	๑๕
๙) วช.พะเยา	๓๙	$\frac{๒๘๖ \times ๓๙}{๒๘๖}$	๑๕
๑๐)วช.บาฬีศึกษาพุทธโฆส	๒๑	$\frac{๒๘๖ \times ๒๑}{๒๘๖}$	๑๐
รวม	๔๐๘ รูป/คน		๑๑๕

๓. วิทยาลัยสงฆ์

๑) วส.นครสวรรค์	๑๕	$\frac{๒๘๖ \times ๑๕}{๒๘๖}$	๔
๒) วส.พุทธชินราช	๑๖	$\frac{๒๘๖ \times ๑๖}{๒๘๖}$	๕
๓) วส.เชียงใหม่	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๔) วส.นครน่าน	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๕) วส.นครลำปาง	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๖) วส.ศรีสะเกษ	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๗) วส.พุทธโสธร	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๘) วส.นครพนม	๑๑	$\frac{๒๘๖ \times ๑๑}{๒๘๖}$	๓
๙) วส.ลำพูน	๑๒	$\frac{๒๘๖ \times ๑๒}{๒๘๖}$	๓
๑๐) วส.ปัตตานี	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๑๑) วส.เลย	๑๓	$\frac{๒๘๖ \times ๑๓}{๒๘๖}$	๔
๑๒) วส.บุรีรัมย์	๓๔	$\frac{๒๘๖ \times ๓๔}{๒๘๖}$	๑๐
รวม	๑๗๙		๕๓
รวมทั้งหมด			๒๘๖

โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างจากบุคลากรในพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง ตามโควตาที่กำหนดจากการหาสัดส่วน जनครตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง คือ ๒๘๖ รูป/คน

๓.๒.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. การสร้างเครื่องมือ

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ รวมทั้งเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิ คือ จากพระไตรปิฎกและ

ข้อมูลทุติยภูมิ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด แบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน จำนวน ๖ ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ๕ ประเด็น ดังนี้คือ ได้แก่ ๑) การวางแผน (ระดมความคิด ลดมูลเหตุความเสี่ยง) ๒) การจัดองค์การ (กำหนดหน้าที่ กระจายการทำงาน) ๓) บุคลากร (สายปฏิบัติการทางการเงินและบัญชี) ๔) การอำนวยการ (การประสานระหว่างส่วนงาน) และ ๕) การกำกับดูแล (การติดตามตรวจสอบจากภายในและภายนอก) ๔๐ ข้อ

๑. ด้านการวางแผน	จำนวน	๘ ข้อ
๒. ด้านการจัดองค์การ	จำนวน	๘ ข้อ
๓. ด้านงานบุคลากร	จำนวน	๘ ข้อ
๔. ด้านการอำนวยการ	จำนวน	๘ ข้อ
๕. ด้านการกำกับดูแล	จำนวน	๘ ข้อ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ ๒ ในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale) ของเรนซิส ลิเคิร์ท หรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert type)^๖ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน ๕	หมายถึง	มีการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน ๔	หมายถึง	มีการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมาก
คะแนน ๓	หมายถึง	มีการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน ๒	หมายถึง	มีการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อย
คะแนน ๑	หมายถึง	มีการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมในการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้หลักอปปริหานิยธรรม ๗ ประการ คือ ๑) หมั่นประชุมกันบ่อย ๆ (การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ) ๒) พร้อมเพรียงกันประชุม (มีความสามัคคี) ๓) ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ (การปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ) ๔) ให้

^๖Ibid., p. 120.

ความเคารพต่อผู้ใหญ่ (การยอมรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง) ๕) ยอมรับและให้เกียรติแก่สตรี (การเคารพกฎระเบียบ) ๖) การสักการบูชาสถานที่สำคัญ (การปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน) และ ๗) การปกป้องและดูแลผู้มีศีล (การติดตามให้เป็นไปตามนโยบาย) จำนวน ๓๕ ข้อ

๑. การบริหารความเสี่ยง โดยการการหมั่นประชุมกันบ่อย ๆ	จำนวน ๕ ข้อ
๒. การบริหารความเสี่ยง โดยการพร้อมเพรียงกัน	จำนวน ๕ ข้อ
๓. การบริหารความเสี่ยง โดยการปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ	จำนวน ๕ ข้อ
๔. การบริหารความเสี่ยง โดยการการเคารพ กฎ ระเบียบ	จำนวน ๕ ข้อ
๕. การบริหารความเสี่ยง โดยการยอมรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน ๕ ข้อ
๖. การบริหารความเสี่ยง โดยการปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน	จำนวน ๕ ข้อ
๗. การบริหารความเสี่ยง โดยการติดตามให้เป็นไปตามนโยบาย	จำนวน ๕ ข้อ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ ๓ ในแต่ละข้อเป็นชนิดมาตรวัดแบบรวมคะแนน (Summated Rating Scale รวบรวมเพรียง) ของเรนชีส ลิเคิร์ท หรือเรียกว่า มาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Likert type) แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อ ดังนี้

คะแนน ๕	หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อบริหารความเสี่ยง
อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน ๔	หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อบริหารความเสี่ยง
อยู่ในระดับมาก
คะแนน ๓	หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อบริหารความเสี่ยง
อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน ๒	หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อบริหารความเสี่ยง
อยู่ในระดับน้อย
คะแนน ๑	หมายถึง	มีการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อบริหารความเสี่ยง
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จากนั้น นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสังคมศาสตร์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย โดยการหาค่าอันตรภาคชั้น เพื่อจัดระดับช่วงของการหาค่าเฉลี่ย

๒. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๑) นำแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังกล่าวข้างต้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ แนะนำเพิ่มเติม ปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและตัดข้อความที่สื่อความหมายไม่ชัดเจนหรือไม่จำเป็นออกไป เพื่อให้ได้ข้อความที่สื่อความหมายชัดเจนเข้าใจง่ายตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

๒) นำแบบสอบถามที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ตรวจสอบมาปรับแก้ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

๓) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๕ คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านพระพุทธศาสนาและทางด้านเครื่องมือวิจัยเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ดีขึ้น ประกอบด้วย ๕ ท่าน ดังนี้

(๑) พระมหาดำรง สิริคตโต

วุฒิการศึกษา	น.ธ.เอก, ป.ธ.๖, พธ.บ.(ศาสนา), M.A. (Buddhist)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการกองคลังและทรัพย์สิน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒) อาจารย์ ดร.พิเชฐ หังโต

วุฒิการศึกษา	Ph.D. (Public Administration)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๓) ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช

วุฒิการศึกษา	Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๔) ผศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์

วุฒิการศึกษา	Ph.D. (Political Science)
ตำแหน่ง	หัวหน้าประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๕) อาจารย์ ดร.บุษกร วัฒนบุตร

วุฒิการศึกษา	รป.ด. (Public Administration)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตร พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

- ๔) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ตรงตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ
- ๕) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าของความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบ โดยใช้สูตร^๔ ดังนี้คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	=	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์
	$\sum R$	=	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	=	จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
โดยที่	+๑	=	แน่ใจว่าสอดคล้อง
	๐	=	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง
	-๑	=	แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง

ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเรื่อง “กลยุทธ์การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องแบบ IOC ที่มีค่าตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไป จำนวน ๗๕ ข้อ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าคำถามแต่ละข้อมีความตรงเชิงเนื้อหา และสามารถนำแบบทดสอบนี้ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Try Out) ได้ และค่าความสอดคล้องทั้ง ๗๕ ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐ ทุกข้อ

๓. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและเสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบอีกครั้ง ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน แล้วนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ “ครอนบาค” (Cronbach's Alpha Coefficient)^๕ ดังนี้คือ

$$\alpha = \left[\frac{k}{k-1} \right] \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

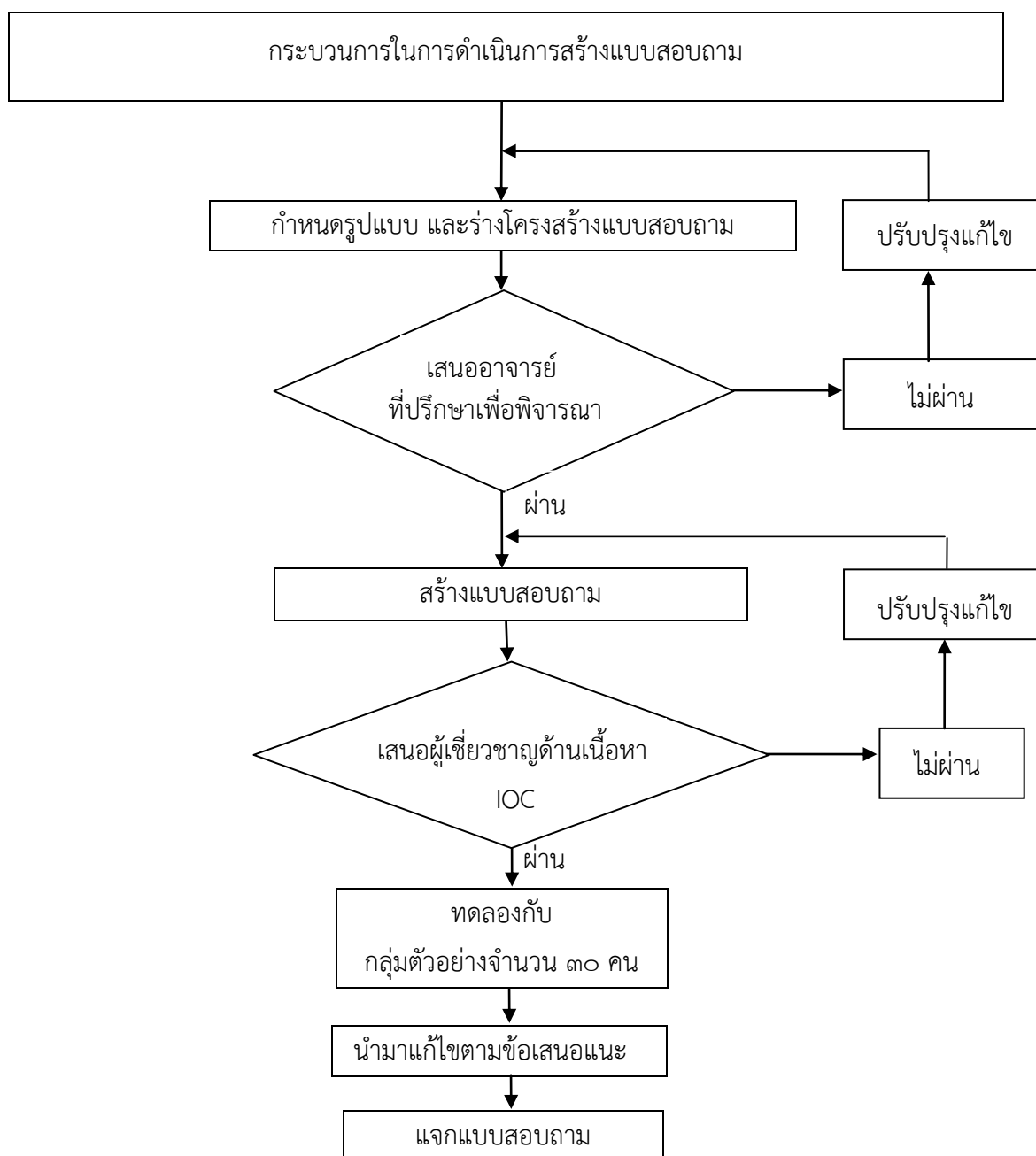
^๔พิสนุ ผ่องศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท พร็อพเพอร์ตี้พรีนท์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๓๙.

^๕J. Cronbach Lee, *Essential of Psychological Testing*. 3rd ed., (New york: Harper & Row Publishers, 1974), p.161.

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	k	=	จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ
	$\sum s_i^2$	=	ความแปรปรวนของคะแนนคำถามแต่ละข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวมของผู้ตอบทั้งหมด

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชี ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ๕ ประเด็น คือ ๑) การวางแผน ๒) การจัดองค์การ ๓) บุคลากร ๔) การอำนวยการ และ ๕) การการกำกับดูแล เท่ากับ ๐.๙๓๗ ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม “มีค่ามากกว่า ๐.๗๐-๑.๐๐”^{๑๐} จากคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ จำนวน ๔๐ ข้อ ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังกล่าวมีค่ามากกว่า ๐.๗๐ จึงเป็นเครื่องมือที่มีความเหมาะสม มีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้สูง สามารถนำไปใช้วัดระดับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และการบูรณาการหลักพุทธธรรมในบริหารความเสี่ยง ประกอบด้วย ๑) หมั่นประชุมกันบ่อย ๆ ๒) มีความสามัคคี ๓) ยึดถือกฎระเบียบ ๔) ให้ความเคารพต่อผู้บังคับบัญชา ๕) การยอมรับและให้เกียรติแก่สตรี ๖) การสักการบูชาสถานที่สำคัญ และ ๗) การปกป้องและดูแลผู้มีศีล ต่อจากนั้นนำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์แล้วนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป ผู้วิจัยจึงได้แสดงกระบวนการในการดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

^{๑๐} สุจินต์ ธรรมชาติ, การวิจัยภาคปฏิบัติ, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๔), หน้า ๑๗๒.

แผนภาพที่ ๓.๑ แสดงกระบวนการดำเนินงานสร้างแบบสอบถาม^{๑๑}

^{๑๑}ปรับปรุงจาก ธานินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๓), หน้า ๘๕.

๓.๒.๔ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

๑) ขอนหนังสืออนุญาตแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

๒) ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามตามที่กำหนดไว้ โดยขอความร่วมมือจากบุคลากรจากประกอบด้วย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๑๒ แห่ง ห้องเรียน ๕ แห่ง หน่วยวิทยบริการ ๑๘ แห่ง จำนวน ๒๘๖ ชุด

๓) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบให้สมบูรณ์ด้วยตนเอง

๔) นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

๕) จัดหมวดหมู่ของข้อมูล แล้วบันทึกข้อมูลเป็นรหัสไว้ในเครื่องคอมพิวเตอร์

๖) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

๗) ประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

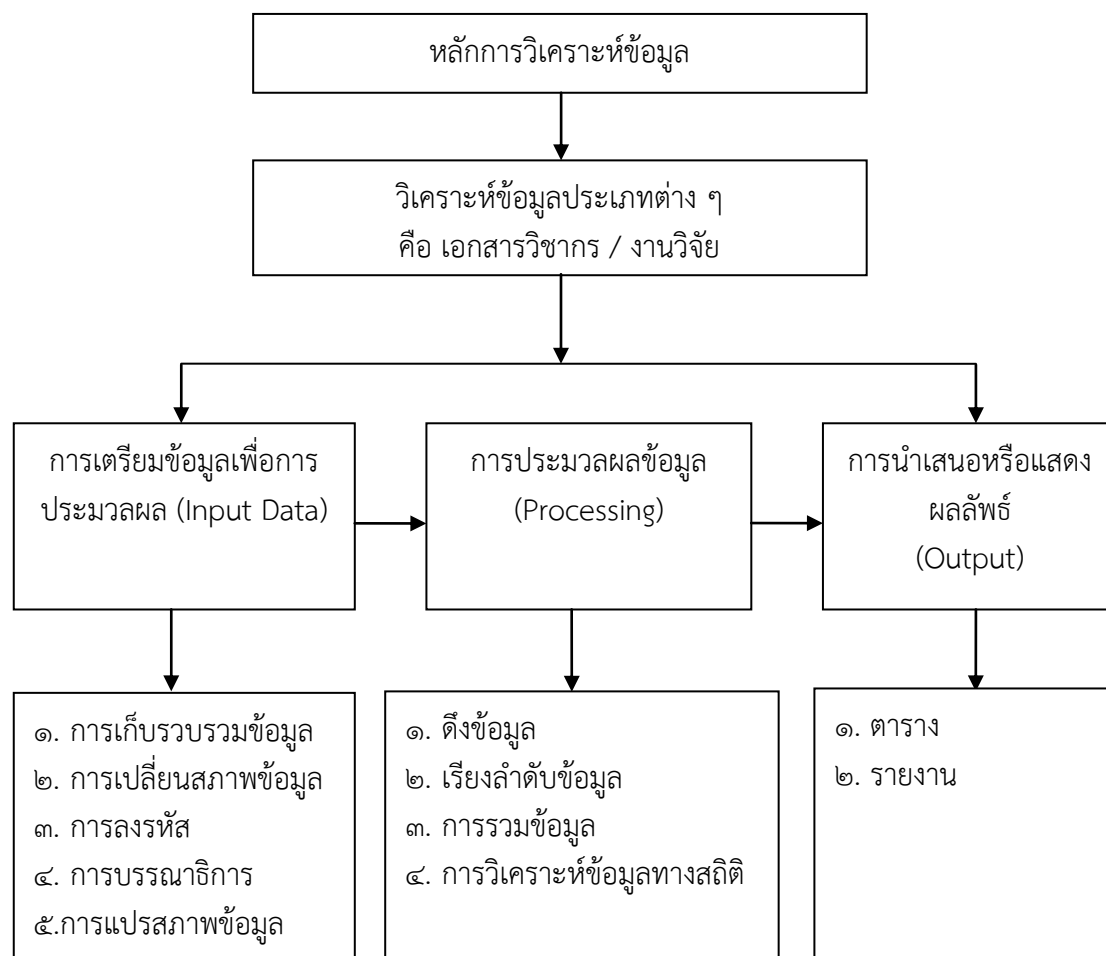
๘) การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปจากคอมพิวเตอร์วิเคราะห์ ตามลำดับดังนี้

(๑) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(๓) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ การบูรณาการหลักการบริหารนิยธรรม ๗ ประการ คือ ๑) หมั่นประชุมกันบ่อย ๆ ๒) มีความสามัคคี ๓) การยึดถือปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ๔) การยอมรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๕) การเคารพ กฎ ระเบียบ ๖) การปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน และ ๗) การติดตามให้เป็นไปตามนโยบาย วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

(๔) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และสามารถสรุปขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๒ แสดงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

๓.๒.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับบรรยายข้อมูลทั่วไป

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑. การหาค่าร้อยละ (Percentage)^{๑๒} คือ

	P	=	$\frac{x \times 100}{N}$
เมื่อ	P	=	ค่าร้อยละ
	X	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม
	N	=	จำนวนข้อมูล

^{๑๒} นิภา เมธาวิชัย, *วิทยาการวิจัย*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏธนบุรี, ๒๕๓๕), หน้า ๒๓๘.

๒. การหา “ค่าเฉลี่ย”^{๑๓} (Mean)

	$\bar{X}$	=	$\frac{\sum X}{N}$
เมื่อ	$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	=	ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม
	N	=	จำนวนข้อมูล

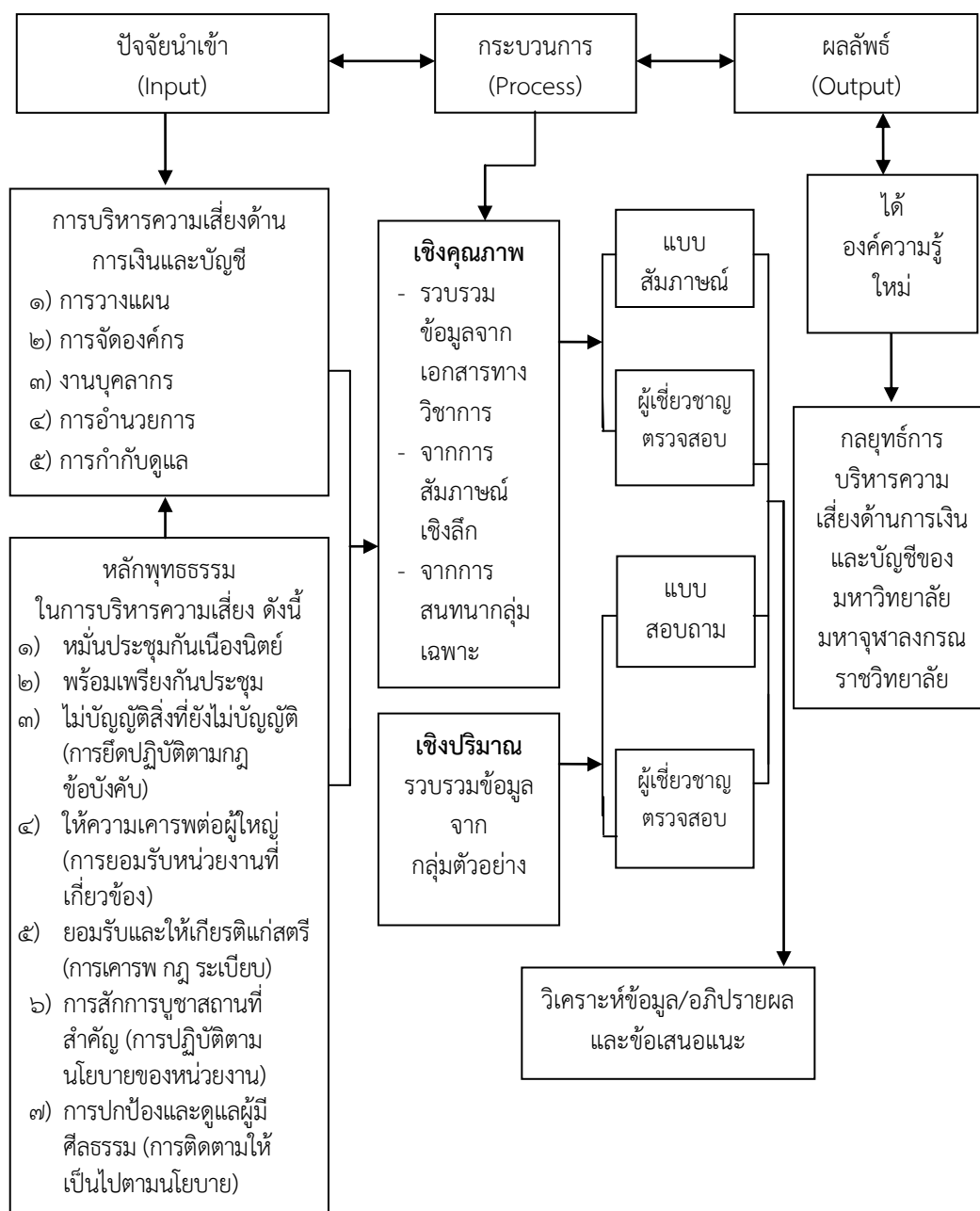
๓. การหา “ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน”^{๑๔} (Standard Deviation)

	S.D.	=	$\sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$
เมื่อ	S.D.	=	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	=	ผลรวมกำลังสองของคะแนน
	N	=	จำนวนข้อมูล
	$(\sum x)^2$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

^{๑๓} ส่องศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๕๕.

^{๑๔} ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๐), หน้า ๕๓.

สาระสำคัญที่ผู้วิจัยได้แสดงมาทั้งหมด สามารถกำหนดเป็นแผนงานได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๓ แสดงแผนงานการวิจัย

การแปลความ การสร้างข้อสรุป และการพิสูจน์ข้อสรุป

๑. ข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ สามารถนำไปอธิบายหรือนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ ผู้วิจัยต้องสามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลเหล่านั้นด้วย

๒. ผลลัพธ์ของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ ก็คือข้อสรุป

๓. เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว ตรวจสอบข้อสรุปนั้นเพื่อยืนยันความถูกต้องอีกครั้ง